

MISJONEN SOM DEN HELLIGE ÅNDS VERK

av

LESSLIE NEWBIGIN

Min tese i denne forelesning er den at skal vi være tro mot Det nye testamente, må vi erkjenne at den kristne misjon først og fremst er et verk av Den hellige ånd, mens vår plass i den kommer i annen rekke. La oss se på hva Det nye testamente sier.

I Mark. 13 sier Jesus til disiplene at når de blir ført for domstolene, skal de ikke være bekymret for hva de skal si, for det er ikke de som taler, men Den hellige ånd. Videre sier han i sin avskjedstale i Johannes-evangeliet at når sannhetens Ånd kommer, «skal han vidne om meg. Men også I skal vidne, for I har vært med meg fra begynnelsen av» (15, 26-27). Med andre ord, det primære vidnesbyrd kommer fra Den hellige ånd, den kristnes vidnesbyrd er vesentlig sekundært. I neste kapittel heter det at når Den hellige ånd kommer, «skal han overbevise verden om synd og om rettferdighet og om dom». I begynnelsen av Apostel-gjerningene, hvor Jesus sier til disiplene at de skal være hans vidner like til jordens ender, nevnes spesielt at dette skal skje når Den hellige ånd kommer over dem. I virkeligheten kan hele Apostel-gjerningene karakteriseres som en kommentar til dette, for gjennom hele boken gjøres det klart at initiativet til og ledelsen av den kristne misjon ligger hos Den hellige ånd, mens apostlenes virke er underordnet og sekundært.

Dette er vel kjente fakta for dem som er fortrolige med Skriften, men mon vi ikke har vært tilbøyelige til å glemme dem i den store misjonstid som nå ligger bak oss? Det var en tid da misjonens utbredelse fulgte de samme veier som den verdslige makt, da Vestens folk sto som de sterke overfor

dem som var fattige og underutviklet, etter denne verdens mål. Etter min oppfatning har vi i denne tid vært tilbøyelige til å glemme den bibelske sannhet at misjonen er Den hellige ånds misjon. Vi har vært fristet til å se misjonen som et program for kulturell ekspansjon, for en høyere standard, for undervisning og administrasjon og organisasjon, et program som ligger i våre hender og hvor utfallet avhenger av hvilke ressurser vi kan sette inn. Ingen som virkelig kjenner misjonen i det 19. og 20. århundre, vil nekte at en slik fristelse har gjort seg gjeldende.

I denne artikkel vil jeg si noe om hva det medfører for misjonen hvis den skal ta alvorlig hva Det nye testamente sier om misjonen som Den hellige ånds gjerning. Min fremstilling har snarere et selvbiografisk enn et systematisk preg, da dette er et emne som vel best kan behandles ut fra personlig erfaring.

Da jeg første gang kom til India som ung misjonær, sto jeg overfor en situasjon som var typisk for størsteparten av det vi kaller misjonsmarken. Man mente at den rette metode for evangelisering var å benytte lønnede kateketer og evangelister som forkynte evangeliet i landsbyene, og dersom folket der ba om å bli døpt, skulle de gi dem dåpsundervisning og ha tilsynet med og ledelsen av disse nye menigheter. Misjonæren satt ved skrivebordet i sin store bungalow og kontrollerte en hær av arbeidere, som så å si var fingrene på hans hender. Han kunne sende dem ut og kalle dem tilbake, overføre dem til et annet område eller gi dem avskjed, alt etter som han fant for godt. Disse lønnede arbeidere var det som førte misjonen videre, og en fin flokk var de, det er sikkert.

Nå traff det seg slik at på den tid da jeg kom ut, var misjonen oppe i økonomiske vansker, og vi hadde beskjed om under ingen omstendigheter å øke budsjettet. Følgen var at vi ikke kunne ansette flere folk, og at vi ikke kunne gi positivt svar når nye landsbyer ba om å få opplæring i kristendom. Vi kunne ikke forkynde evangeliet uten å risikere å måtte avvise slike som ville bli kristne fordi vi manglet folk til å gi dem under-

visning. En ny formulering av misjonsbefalingen i Matt. 28, 18—20 syntes nødvendig: «Gå ut i all verden og forkynn evangeliet for alle mennesker, så lenge dere har overskudd på budsjettet.»

Ung og ivrig misjonær som jeg var, kunne jeg selvsagt ikke slå meg til ro med dette, men måtte spørre hva som var det svake punkt i et slikt resonnement. Det syntes meg nødvendig å ta opp til ny vurdering forutsetningene for det tradisjonelle evangeliseringsmønster og spørre om dette virkelig er gitt av Gud. Da ble det snart klart for meg at det er visse radikale svakheter ved dette mønster.

1) For det første syntes det ikke å kunne skape menigheter med virkelig menighetsbevissthet, med forvissning om at Kristus selv er til stede i menigheten med all sin makt, og at Den hellige ånd skal utstyre den med alle nødvendige gaver for å bygge opp kirken og dens vidnesbyrd for verden. Istedet fikk man snarere en rekke «utstasjoner», filialer, som alltid var avhengige av veiledning og støtte fra et «hovedkvarter», som kunne ligge langt borte. Mangelen på åndelig selv-tillit, følelsen av å være en underavdeling, en organisasjon hvis ledelse er annetsteds, var noe av det mest beklagelige ved disse kristenflokkene i landsbyene.

2) Dette ble meget klart når man så på hvordan presteskapet i denne unge kirke var organisert. Som nevnt bygget kirken i sin utbredelse i hovedtrekkene på de lønnede misjonsarbeidere. Først senere tok man opp spørsmålet om å ordinere prester, og da under den forutsetning at preste-embetet skulle være et lønnet heldags-yrke rekruttert av folk med en lignende akademisk utdanning som prester i Europa og Amerika, og med en lønn som hovedsaklig utgjordes av gaver fra menigheten. Når disse prinsipper fremsettes i sin rene form, er det helt klart at de er ikke utviklet på grunnlag av Det nye testamente, men ut fra kirkens erfaringer i Vest-Europa og Nord-Amerika i den hvite rases post-merkantilistiske sivilisasjon. Da disse prinsipper ble akseptert som aksio-mer og anvendt på de meget fattige feudalsamfunn i Asia,

førte det til at man måtte godta en ordning med en eneste ordinert prest som var ansvarlig for 20, 30, ja, opptil 40 landsbymenigheter, av den enkle grunn at et mindre antall ikke kunne makte å underholde en prest i heldags-stilling når han skulle ha en lønn som svarte til hans akademiske kvalifikasjoner. Men denne ordning er åpenbart i strid med Det nye testamentes syn på forholdet mellom prest og menighet. Det førte til at istedenfor å spørre: «Hva er det rette forhold mellom prest og menighet, og hvor mange sjeler kan en prest virkelig være hyrde for?» måtte man snarere spørre: «Hvor mange mennesker trenges det for å skaffe de nødvendige midler til å underholde et profesjonelt presteskap slik som dette defineres i Vest-Europa og Nord-Amerika?» Følgen blir at landsbymenighetene er ikke fullt utstyrt med egne prester. En «misjonsarbeider» virker kanskje i landsbyen, men den ordinerte prest som gir dem sakramentene, kommer utenfra og er ikke en integrerende del av fellesskapet. Landsbymenigheten er ikke Det nye testamentes «ecclesia theou» (Guds kirke), men snarere en filial i en organisasjon som har sitt hovedsete annetsteds. Også her har man satt seg ut over det bibelske menighetsmønster.

3) For det tredje og som før nevnt, forårsaket dette arbeidsmønster, som helt ut bygget på lønnede misjonsarbeidere, at kirken ikke kunne utvide sin virksomhet med mindre budsjettet tillot den å ansette flere folk. Det dreiet seg med andre ord om en evangeliseringsmetode som forutsatte at misjonsorganisasjonen satt inne med de største økonomiske ressurser. Altså en misjonsmetode helt forskjellig fra den i Det nye testamente, svarende til situasjonen i det 19. århundre, da de kristne land var politisk og økonomisk overlegne, men sannsynligvis helt uskikket under forholdene i dag, da en maktforskyvning har begynt å gjøre seg gjeldende.

Disse problemer førte meg tilbake til Det nye testamente og fikk meg til å spørre om det der finnes et annet forbilde som kunne bringe misjonen ut av dette dilemma. Selvsagt kan man ikke vente at Det nye testamente skal kunne gi en detaljert

oppskrift på misjonsmetoder som passer i enhver historisk situasjon. Men gransker vi Det nye testamente, vil det bli helt på det rene at der finnes visse trekk som kan anvendes på forholdene i dag, ja, som er mer relevante for vår situasjon enn mye av erfaringene fra det 19. århundre.

1) For det første fremgår det av Det nye testamente at kirkens misjon ikke er noe som er adskilt fra kirken selv. Kirken er selv en misjonsorganisasjon. Den oppstandne Herre ånder på disiplene og gir dem Den hellige ånd idet han sier: «Likesom Faderen har utsendt meg, sender jeg også eder.» Kirken fikk både sin eksistens og sin misjonsoppgave i samme åndedrag, gjennom Den hellige ånd. Man kan ikke adskille disse to, som er gitt under ett i og med selve kirkens grunnleggelse.

2) For det annet: Selv om det sikkert finnes dem som er kalt til en spesiell misjonsoppgave, som Paulus og Barnabas i menigheten i Antiokia, danner ikke disse menn en særskilt organisasjon ved siden av den kirke som blir til gjennom deres forkynnelse. Det er ikke slik at Paulus i Filippi eller Derbe eller Lystra grunnlegger to organisasjoner, en som kalles «kirken», og en annen f. eks. med navnet «Antiokiamisjonen, Lystra filial». Der er bare ett samfunn, som på samme tid er både kirke og misjon.

3) For det tredje betraktes denne kirke helt fra første stund som Guds kirke. Hvor svak, etterliggende, feilende eller syndefull kirken enn måtte være, er den like fullt Kristi legeme, og slik tiltales den også av Paulus. I sine brev til menighetene ser vi at han noen ganger irettesetter dem, advarer dem og tukter dem med munn og penn, men aldri behandler han dem som en flokk elever som skal læres opp til å bli kirke. Ingensteds hos Paulus finner vi noe som kan sammenlignes med dette «å gi over ansvaret til de unge kirker». Dette begrep, som er vanlig i moderne misjonsterminologi, er helt fremmed for Paulus' tankegang. Tvert imot går det frem av hva han skriver, at han så på kirkens ansvar, frihet og selvstyre ikke som noe han hadde rett til å gi over til menighetene når han syntes

de var blitt modne nok, men som noe de hadde fått i og med evangeliet. Å motta evangeliet vil si å få frihet, å få ansvar, å bli gjort til et Guds barn med ansvar overfor vår himmelske Far. Kirken er blitt regnet som kirke helt fra første stund.

4) For det fjerde er det derfor fra begynnelsen av en forutsetning at kirken har sine tjenere. Vi finner biskoper og diakoner og en mengde andre, tjenesten kan varieres og tilpasses etter som forholdene krever. I Filippenser-brevet skriver Paulus til «de hellige i Kristus som er i Filippi, tillikemed tilsynsmenn og menighetstjenere». Han legger hendene på dem som Gud hadde utvalgt blant de nye kristne, og innvier dem til eldste som skal stå for styret i menigheten. Han gjør ikke bruk av misjonsarbeidere underholdt og kontrollert fra Antiokia, som skal føre tilsyn med, lede og undervise de unge menighetene.

Jo mer jeg tenker over dette, jo mer må jeg undre meg over den dristighet som Paulus her la for dagen. Som kjent ble hans fremgangsmåte utsatt for et meget alvorlig angrep. Det kom folk fra menigheten i Judea som sa at disse hedningene måtte bli omskåret og opplært i hele Moseloven før de kunne opptas i det utvalgte folk. Med andre ord — de hevdet det ganske fornuftige syn at hedningekristne måtte i likhet med jødiske proselytter opplæres etter moderkirkens mønster før de kunne opptas som medlemmer av menigheten. Da dette spørsmål ble endelig avgjort på apostelmøtet i Jerusalem, var det Peters erklæring om at disse omvendte hedninger hadde fått Den hellige ånd, som gjorde utslaget. Dette faktum var nok til å avgjøre saken og til å hindre at de nye menigheter ble satt under formynderskap av menigheten i Judea.

Når man reflekterer over disse kjensgjerninger, er det umulig å unngå spørsmålet: Har vi vært judaister eller evangelister? På hvilken side i denne strid hører den moderne misjonsbevegelse hjemme, hos Paulus eller hos hans motstandere? Aldri glemmer jeg da dette ble aktuelt for meg. Den første tid mens jeg var biskop i Sør-India, viste det seg at i min personlige andakt fant jeg mer trøst og oppmuntring i 2. og

4. Mosebok enn i brevene og Apostelgjerningene. Da jeg spurte meg selv hvordan dette kunne henge sammen, skulle det ikke mye selvransakelse til for å bringe på det rene at jeg fant det mer oppmuntrende å gi meg selv rollen som en Moses enn som en Paulus. Det var ganske opplivende for en misjonsbiskop å tenke seg som en Moses som fører den brogede skare gjennom ødemarken mot det forjettede land. Da jeg ble klar over dette, måtte jeg meget inntrengende stille meg selv spørsmålet: Er du judaist eller evangelist?

På dette punkt i mine selvbiografiske refleksjoner må jeg igjen komme inn på hva man kaller «ikke-teologiske faktorer». Jeg har lagt merke til at Gud ofte synes å bruke slike ikke-teologiske faktorer enda mer enn de teologiske, og jeg har en mistanke om at kanskje er han mer interessert i dem.

Jeg var biskop i Madura, hvor der, på grunn av vel kjente hendinger i Wall Street, hadde vært en fryktelig økonomisk krise. Et stort antall skoler var blitt lukket, misjonsarbeidere var blitt trukket tilbake, og landsbymenigheter var blitt uten noen fastboende prest eller misjonsarbeider som kunne ha tilsyn med dem. Dette var en glimrende anledning til å eksperimentere med nye metoder. Vi gjorde det til vår hovedoppgave å lære opp en stor mengde menn og kvinner til å gjøre frivillig tjeneste som prester og evangelister for slike menigheter. Planen for presteskolen ble radikalt endret. Istedet for å gi temmelig langvarige kurser for lønnede arbeidere, ble den nå en ambulerende institusjon som stadig hadde korte kurser for menn og kvinner i profane yrker. På denne måten ble det etter hvert bygget opp en skare frivillige arbeidere: offentlige tjenestemenn, lærere, bønder, arbeidere og andre, og herfra kunne vi nå rekruttere et virkelig effektivt presteskap til disse forsømte menigheter. Og det gikk ikke lenge før jeg begynte å legge merke til på visitasene at de menigheter hvor der var sterkest åndelig liv, det viste seg gang på gang å være nettopp de menigheter som disse frivillige arbeidere hadde ansvaret for. Jeg ble mer og mer overbevist om at vi var på rett vei.

Det bød seg en enda større anledning da det oppsto en massebevegelse blant landsbybefolkningen i et område i den nordlige del av bispedømmet. Denne bevegelse hadde spredd seg til oss fra et tilgrensende strøk hvor metodistenes misjon hadde sin virksomhet. Her hadde man gått frem etter gammel oppskrift. Lønnede arbeidere ble plasert i landsbyene etter hvert som folket vendte seg til Kristus og ba om dåp. Mange tusen nye var kommet med. Nå sto vi overfor spørsmålet om vi også skulle følge den gamle metoden og sende en henvendelse til misjonsstyret om mer penger til å lære opp og ansette mange nye misjonsarbeidere som kunne ta seg av denne nye bevegelse. Vi bestemte oss for noe helt annet. Vi valgte helt fra første stund å prøve å ta opp problemet mer ut fra Bibelen. Selvsagt ble det adskillig diskusjon og eksperimentering. Men hovedtrekkene i den fremgangsmåte vi fant frem til, skulle kunne summeres opp slik:

1) Den første grunnsetning er at man stoler på Den hellige ånds makt til å finne sine egne redskaper blant dem som han kaller til evangeliets fellesskap. Rent konkret betyr dette at når folk kommer og ber om dåp, sender man ikke straks en lønnet misjonsarbeider til dem. Tvertimot, man gir seg tid og spør dem ut inntil det blir klart hvem det er som Den hellige ånd allerede har lagt sin hånd på. Etter min erfaring finnes det alltid en eller et par som har hatt en eller annen kontakt med det overnaturlige i sitt liv, enten de nå har lest noe i Bibelen, hørt en tale eller hatt et syn eller en drøm, eller de har opplevd en eller annen mirakuløs hendelse eller et merkelig svar på bønn. På en eller annen måte, hvor beskjedent den nå måtte være, har dette menneske fått en føling av Den hellige ånds makt, og det er denne opplevelse som har gjort at han ber om dåp og får andre i landsbyen til å gjøre det samme. Det første er derfor at vi må akseptere denne person som Den hellige ånd allerede har utpekt, som en naturlig leder for den nye menighet. Vi må ikke finne på å skyve denne mann til side og sette i stedet en person som vi har lært opp i vår presteskole, hatt i vår tjeneste og sendt

til menigheten. En slik mann skal komme senere, som jeg vil vise, men i mellomtiden er det mannen fra landsbyen som Gud har valgt, vi må akseptere som leder for den nye menighet.

2) For det andre: så snart det er på det rene at hele flokken virkelig har bestemt seg for å snu ryggen til avgudene og sette all sin lit til Kristus, må de bli døpt. Tidligere var det vanlig med en ganske lang prøvetid med undervisning, opp til ett år. Når den var tilfredsstillende gjennomført, kunne dåpen finne sted. Man vil nødvendigvis kritisere en tradisjon som har fått slik lang hevd, men det synes meg at her foreligger en alvorlig fare for å bygge kirken på pelagianisme. Når en flokk mennesker som har kastet vekk avgudene og vil holde seg til Kristus alene, kommer og spør om dåp, og vi i realiteten sier til dem: «La oss nå få se om dere kan gå den rette vei i seks måneder uten nådemidler, og i så fall skal vi gi dere nådemidlene og ta dere opp i vårt samfunn», da setter vi dem sikkert på feil spor helt fra begynnelsen. Unektelig har man ofte måttet få det inntrykk at dåp og nattverd er utmerkelser til elever som har fullført et kursus, snarere enn nådemidler som gis for intet til angrende syndere. Jeg betenker meg ikke på å si at så langt som min erfaring går, er det å døpe med en gang og så følge etter med undervisning, et prinsipp som resultatene til overmål har vist er det riktige.

3) Umiddelbart etter dåpen følger så en periode hvor all vekt legges på å innføre de dømte i kristendom. De nye kristne som er blitt opptatt i troens husholdning, er ivrige etter å lære hvilke retter og plikter dette fører med seg. Det må understrekes at denne innføring ikke bare er et spørsmål om undervisning. Hva evangeliet er, lærer man ikke bare ved å høre på undervisning, men også ved å gi det glade budskap videre til andre mennesker. Derfor er det av vesentlig betydning at denne opplæringsperiode også er en vidnesbyrds tid, og at man fra første stund legger den nye menighet på hjerte at det å bringe det glade budskap videre til neste landsby er noe som hører med når en selv skal lære å finne

sin plass blant Guds barn. Slik som vi praktiserer det i Sør-India, fører denne periode med intens opplæring og undervisning frem til konfirmasjonen og den første altergang, når lederne i kirken er klar over at menigheten er kommet langt nok til å forstå hva det innebærer å delta i Herrens måltid.

4) Forsøket på å følge forbildet i Det nye testamente fører til slutt til det spørsmål om ikke disse lokale ledere bør ordineres til prestedtjeneste. Det er ikke vanskelig å forstå at da dette forslag først ble fremsatt i en kirkelig komité's nøkterne atmosfære, vakte det et ordentlig sjokk. At vi etter alle våre forsøk på å høyne den akademiske standard blant prestene, skulle overveie å ordinere enkle arbeidere med meget liten utdannelse, det var i første omgang sjokkerende. Saken ble drøftet i omkring fire år før det ble oppnådd enighet om at man burde gjøre et forsøk. En flokk eldste som til fulle hadde vist at Den hellige ånd var i virksomhet i deres liv, og som var blitt brukt til å føre andre til Kristus og forberede dem til dåpen, ble valgt ut og fikk et tre års kursus som førte frem til ordinasjon. Det må understrekes at denne opplæring var ikke av den tradisjonelle type i et teologisk fakultet. Å sette disse menn på et teologisk fakultet ville ha vært det samme som å rive dem løs fra deres miljø i landsbyen og ødelegge muligheten for at de fortsatt kunne leve som vanlige arbeidere og bønder blant sitt eget folk. Opplæringen måtte bli mer lik læretiden i et praktisk yrke, en slags innøving i tjenesten med kombinasjon av praktisk arbeid og korte perioder med intenst studium og åndelig fellesskap. Etter endt opplæring ble den første flokken ordinert til prester, og det er mitt håp at de i sin tid vil bli fulgt av flere.

Med dette vil jeg ikke på noen måte antyde at det ikke er riktig å hjelpe de unge kirkene så de kan få prester med den høyest mulige utdannelse. I vårt bispedømme, hvor de forsøk som jeg her har skildret, har funnet sted, har vi samtidig arbeidet for å høyne den akademiske standard blant våre prester, og vi har sendt folk til Vesten forat de skal få høyere

teologisk utdannelse. Alt dette er nødvendig og bør utbygges videre. Hva det først og fremst gjelder, er imidlertid følgende. Vårt syn på prestetjenesten må til syvende og sist bestemmes ut fra teologiske og bibelske synspunkter, ikke ut fra sosiologiske, f. eks. slike som har med yrke og akademisk utdannelse å gjøre. Når vi tar slike sosiologiske kategorier, som er utviklet i kirkene i Vesten og svarer helt til forholdene og erfaringene der, og behandler dem som absolutter som skal overføres til de unge kirkene, enda situasjonen der er en helt annen, da gjør vi disse kirkene en stor bjørnetjeneste. Atter og atter etter som vi blir stilt overfor nye situasjoner, må vi jevnføre vår praksis på dette felt med hva Skriften sier.

Når jeg ser tilbake på erfaringene fra de tolv år da dette har vokst frem, er jeg ikke i tvil om at de har svart til forventningene. I denne tid har jeg opplevd at evangeliet er blitt spredt fra landsby til landsby ved vanlige kristne menneskers vidnesbyrd. Jeg har sett at kirkens medlemstall er blitt mangedoblet i dette område uten at det har vært nødvendig å påkalle hjelp utenfra, hverken penger eller mannskap. Jeg har sett hvordan meget enkle mennesker, som har fått et slikt ansvar som ovenfor nevnt, har vokst i åndelig modenhet, i visdom og i dyktighet som evangelister og hyrder. Jeg har i disse landsbymenighetene fulgt utviklingen av et slags ikke-profesjonelt presteskap som er meget forskjellig fra hva vi er vant til i Europa, men som jeg er sikker på at Den gode hyrde ikke skammer seg over. Jeg har sett nok til å bli overbevist om at Den hellige ånd kan få frem sitt vidnesbyrd selv når den verdslige makt er fiendtlig stemt mot kirken, og at han kan bruke sine egne redskaper, selv om de er svake og lite ansett.

Jeg er kommet med disse selvbiografiske refleksjoner for å illustrere den tese som jeg begynte med: takket være vår overlegne posisjon økonomisk, kulturelt og politisk har vi vært fristet til å se misjonens oppgave i for høy grad som et program for utdannelse, opplæring og høyning av standarden, et tiltak hvor vi var redskapene, hvor vi bestemte pensum,

sto for eksamen og delte ut vidnesbyrd. På denne måten har vi skapt et forhold med paternalisme på den ene side og avhengighet på den annen, som har vært årsak til en stadig forvirring og svakhet i misjonens arbeid. Dette forhold er ikke bare en følge av at så meget av Vestens misjonsarbeid har foregått i koloniene. Man kan se utslag at det samme f. eks. hos indiske misjonsselskaper som arbeider i sitt eget land. Hvor ordet «misjon» brukes, har man kunnet konstatere den samme slags paternalisme på den ene side og infantil avhengighet på den annen. Roten til dette onde er sikkert å finne i at vi ikke har tatt tilstrekkelig alvorlig den kjensgjerning at misjonen er ikke et program for undervisning og opplæring analogt med kulturelle fremstøt på human basis, men den er en tjener for et vidnesbyrd fra Den hellige ånd selv. Heller ikke har vi hatt det klart nok for oss at Den hellige ånd under helt fremmede forhold kan gi kirken former som er karakteristiske for det nye sted og for folket der, og ikke bare er bleke reproduksjoner fra den kirken som misjonen er gått ut fra, og som de alltid blir stående i avhengighetsforhold til.

Etter min oppfatning er det særlig viktig for oss å gi akt på dette under den maktforskyvning som vi opplever i dag, f. eks. i Afrika, hvor forandringens vind er begynt å blåse. Det ville være lett om vi her nøyde oss med å si: «Nå da Afrika er i ferd med å bli uavhengig, må også kirkene der slippe kontroll fra misjonsstyret i hjemlandet». Dette ville være å gjøre kirken til en ren værhanne. Det trengs noe langt mer radikalt, noe mer bibelsk, noe som koster mer. Vi må bekjenne at vi, forledet av den makt som kolonitiden ga oss, har veket av fra det mønster som finnes i Den hellige skrift, at vi ikke har gjenkjent og akseptert Jesu Kristi kirke når den er blitt plantet blant enkle, fattige og uvitende mennesker, og at vi derfor har søkt å utøve en kontroll som Skriften ikke gir oss noen fullmakt til. Det som trengs, er derfor ikke bare en annen politikk, men noe som går langt dypere, nemlig anger, og det er alltid noe som koster.

La meg slutte med å fortelle noe som belyser det jeg her vil ha frem. Den uheldige side ved misjonsarbeidet som jeg har talt om, tendensen til paternalisme på den ene side og infantilisisme på den annen, blir aldri tydeligere enn når en sekretær fra misjonsstyret i sendemenigheten kommer på besøk til de unge kirker. Da opplever en ofte til sin sorg at menigheter som er blitt virkelig selvbevisste og kan stå på egne ben, kaster denne sin status på båten og oppfører seg som barn, stimler sammen omkring sekretæren for å fortelle hvor absolutt avhengige de er av ham og for å legge frem utallige henvendelser om hjelp i forskjellige former. En venn av meg som var sekretær i et av de store amerikanske misjonsselskapene, reiste rundt i India i tre måneder, og var etterhvert blitt inderlig trett av den slags opplevelser. Mot slutten av reisen besøkte han en landsby i nærheten av Bombay. Etter at menigheten som vanlig hadde lagt en krans om halsen på ham og overrakt ham den tradisjonelle skål med frukt, fortsatte de: «Vi ser opp til deg, du representant for vårt kjære misjonsstyre, som vår far og mor. Vi er helt og fullt avhengige av deg, og nå vil vi legge våre vanskeligheter frem for deg. Tidligere hadde vi en kateket som var lønnet av misjonen, men nå er denne kateketen blitt trukket tilbake. Vi kan ikke greie oss uten en kateket. Vi er som barn uten foreldre, og vi ber om at du straks igjen sender en kateket til vår landsby». I sin fortvilelse fikk min venn en inspirasjon. «Knel ned, alle sammen», sa han til menigheten. De så gjorde. Min venn gikk til enden av rekken, la sine hender på den første og sa: «Jeg ansetter deg som kateket». Likedan med den annen og den tredje og alle de andre hele rekken igjennom. Deretter dro han tilbake til Bombay og tok flyet til Amerika.

Dette var enkle mennesker som trodde på Gud. De trodde at misjonssekretæren var en Guds mann, og at han hadde kommet og lagt sine hender på dem og gjort dem til kateketer. Dermed *var* de også kateketer og tok konsekvensen av det. De begynte å gjøre en katekets gjerning, og da min venn neste gang kom til India, fant han istedet for en hensyknende

og uselvstendig menighet en livskraftig menighet og et vidne for evangeliet.

Noen vil kanskje synes at dette er en lettsindig historie. Og jeg vet jo vel at det går ikke alltid så godt. Likevel mener jeg at historien er verdt å fortelle, for den peker på en viktig sannhet som misjonen trenger å lære, nemlig dette at til syvende og sist er det å vidne om Kristus ikke noe som avhenger av våre planer og ressurser. Det er Den hellige ånds egen sak, og han kan bruke som sine redskaper ikke bare de skolerte, de dyktige og de sterke, men også de enfoldige, de ulærde og de svake. I våre dager, da den politiske og økonomiske makt er i ferd med å forskyves og den kristne misjon holder på å bli en oppgave for små og svake og ofte foraktede kirker, er det av avgjørende betydning at vi får nytt syn for denne sannhet. Den hellige ånd er selv vidnet, han kan velge ut og ta i bruk sine egne redskaper og med deres hjelp på sin egen vis skape nye uttrykk, blant nye folk og på nye språk, for Guds evige storhet.

(Oversatt av Bjarne Handeland.)